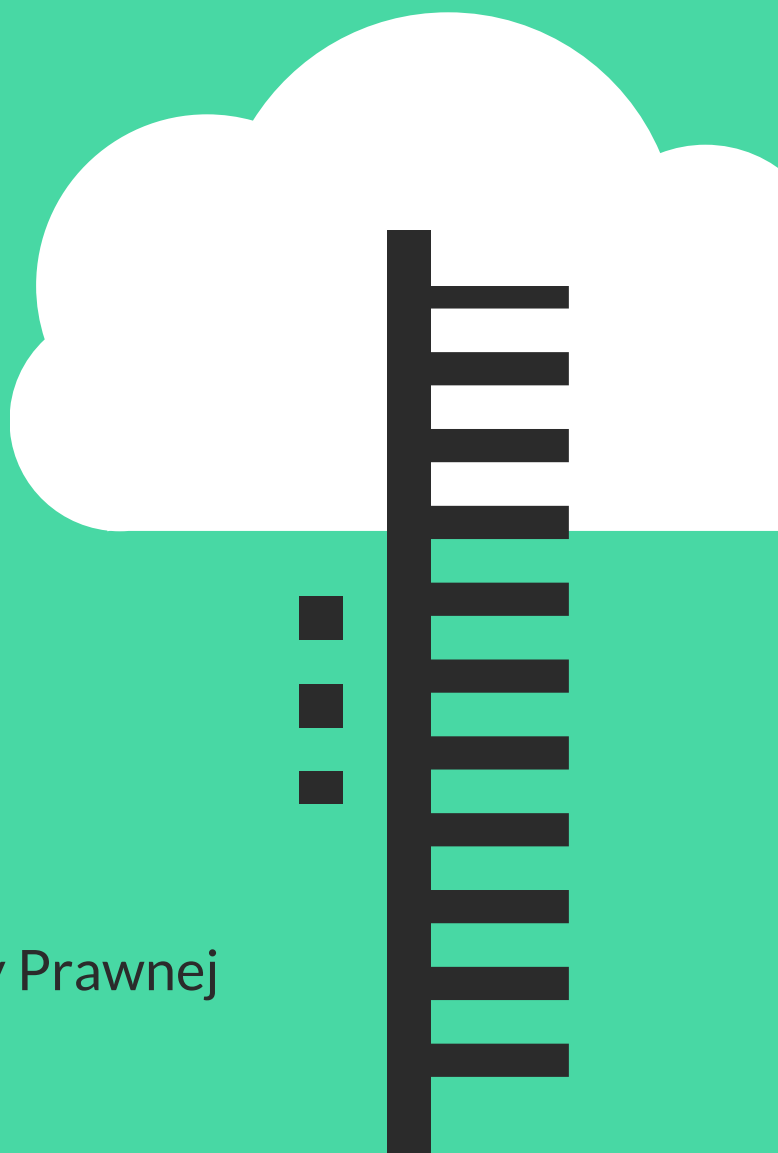

CYKL O MEDIACJI

CZĘŚĆ VI

Uгода przed mediatorem i jej zatwierdzenie przez sąd. Wykonalność ugody zawartej przed mediatorem.

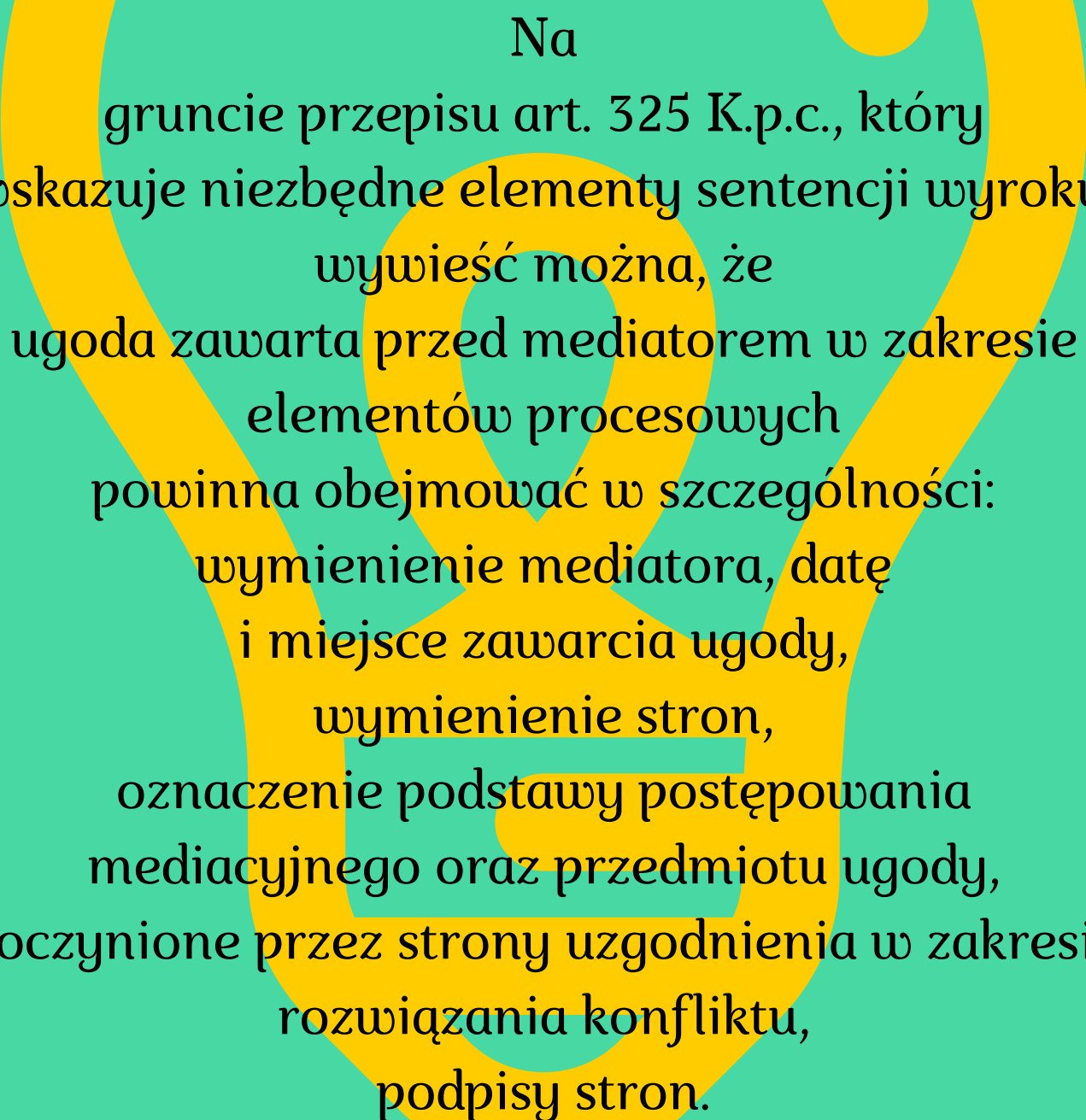
Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej
nr 9 w Poznaniu
Fundacja TAURUS

Wymogi formalne ugody zawartej przed mediatorem

Przepisy

Kodeksu postępowania
cywilnego (dalej jako:
„KPC”) nie stanowią
wprost, jakie elementy
powinna zawierać ugoda
zawarta przed
mediatorem.

Na
gruncie przepisu art. 325 K.p.c., który
wskazuje niezbędne elementy sentencji wyroku,
wywieść można, że
ugoda zawarta przed mediatorem w zakresie
elementów procesowych
powinna obejmować w szczególności:
wymienienie mediatora, datę
i miejsce zawarcia ugody,
wymienienie stron,
oznaczenie podstawy postępowania
mediacyjnego oraz przedmiotu ugody,
poczynione przez strony uzgodnienia w zakresie
rozwiązania konfliktu,
podpisy stron.

Poza ramowymi elementami ugody

Opcjonalnie

w ugodzie można zamieścić zapisy dodatkowe, takie jak np.

stwierdzenie, że ugoda wyczerpuje wszelkie roszczenia stron

wynikające ze stosunku prawnego stanowiącego przedmiot ugody, że

jest dla stron zrozumiała i nie wnoszą do niej żadnych zastrzeżeń

oraz klauzulę (stosownie do treści art. 18312 § 2 KPC) o wyrażeniu przez strony zgody na

wystąpienie do właściwego

Sądu o jej zatwierdzenie lub o

zatwierdzenie przez nadanie jej

klauzuli wykonalności. Można również

wskazać ilość egzemplarzy ugody.

FORMA UGODY

Przepisy KPC nie wskazują również, w jakiej formie (zwykłej pisemnej, czy którejś z form szczególnych) powinna zostać sporządzona ugoda zawarta przed mediatorem. Dla jej ważności wystarczy zatem zachowanie zwykłej formy pisemnej.

Zawarta

w toku postępowania
mediacyjnego ugoda może
zostać zamieszczona w
protokole mediacji, który
wówczas podpisują
mediator i strony.

Może ona również zostać
sporządzona na osobnym
dokumencie, który
będzie stanowił załącznik
do protokołu mediacji. W

takim

przypadku dokument ugody
zostaje podpisany
wyłącznie przez strony –
mediator nie podpisuje
ugody. Ewentualną
niemożność podpisania
ugody przez strony
mediator stwierdza w
protokole.

Dopuszczalny przedmiot ugody.

Strony mogą zawrzeć ugode wyłącznie w sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne (art. 10 KPC). Odnosi się to do takich łączących je stosunków podstawowych, w ramach których mogą dysponować swoimi prawami i obowiązkami,

CIĄG DALSZY

Nie ma więc żadnych przeszkód, aby ugoda została zawarta w stosunkach gospodarczych czy w zakresie innych stosunków umownych, w sprawach z zakresu odpowiedzialności deliktowej czy kontraktowej, w stosunkach z zakresu prawa rzeczowego czy prawa pracy, a nawet w sprawach o charakterze niemajątkowym oraz w sprawach rodzinnych, gdy jej przedmiotem są kwestie dotyczące alimentów, sposobu sprawowania opieki nad dzieckiem (ale nie w sprawach o przyznanie, ograniczenie lub odebranie takiej opieki) czy kontaktów z nim, a także kwestie majątkowe

ograniczenia

W DRODZE UGODY NIE MOŻNA
CHOCIAŻBY ROZWIĄZAĆ
MAŁŻEŃSTWA CZY
TEŻ USTALIĆ POCHODZENIA DZIECKA.
W PRZYPADKU MEDIACJI
PROWADZONEJ W RAMACH
POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO (CZY TO
PROCESOWEGO, CZY
NIEPROCESOWEGO) TE
OGRANICZENIA SĄ JESZCZE DALEJ
IDĄCE, GDYŻ ART. 1838 § 3 KPC
WSKAZUJE, ŻE BEZ WZGLĘDU NA
PRZEDMIOT POSTĘPOWANIA SĄD
NIE MOŻE SKIEROWAĆ STRON DO
MEDIACJI W RAMACH POSTĘPOWANIA
UPOMINAWCZEGO I NAKAZOWEGO
(CHYBA ŻE DOSZŁO DO SKUTECZNEGO
WNIESIENIA ZARZUTÓW). ZAWARCIE
UGODY JEST WYKLUCZONE RÓWNIEŻ
W SPRAWACH Z ZAKRESU
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (ART.
47712 KPC).

ważne aspekty

Przedmiotem ugody mogą być oczywiście również sprawy związane z rozporządzeniem nieruchomości lub jej podziałem (np. w sprawach o podział majątku małżeńskiego), w takim przypadku wyłania się jednak problem szczególnej formy, czynności prawnej wymaganej w tego typu sprawach.

Procedura zatwierdzenia ugody przez sąd

JEŻELI MEDIACJA BYŁA
PROWADZONA BEZ SKIEROWANIA
SĄDU, MEDIATOR SKŁADA
PROTOKÓŁ W SĄDZIE, KTÓRY BYŁBY
WŁAŚCIWY DO ROZPOZNANIA
SPRAWY WEDŁUG WŁAŚCIWOŚCI
OGÓLNEJ LUB WYŁĄCZNEJ. W
PRZYPADKU
MEDIACJI, DO KTÓREJ SKIEROWAŁ
STRONY SĄD, MEDIATOR SKŁADA
PROTOKÓŁ W SĄDZIE
ROZPOZNAJĄCYM SPRAWĘ.
WÓWCZAS NA WNIOSEK
STRONY SĄD PRZEPROWADZA
POSTĘPOWANIE CO DO
ZATWIERDZENIA UGODY
ZAWARTEJ PRZED MEDIATOREM
(ART. 18314 § 1 KPC).

ZATWIERDZENIE UGODY ZAWARTEJ PRZED MEDIATOREM

Jeżeli ugoda podlega
wykonaniu w drodze
egzekucji, sąd zatwierdza
ją przez nadanie jej
klauzuli wykonalności. W
przeciwnym przypadku sąd
zatwierdza ugode
postanowieniem na
posiedzeniu niejawnym (Art.
18314 § 2 KPC). Nadanie
ugodzie klauzuli
wykonalności niejako mieści
w sobie postanowienie o jej
zatwierdzeniu.

odmowa

Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności (Art. 183(14) § 3 KPC).

Ugoda zawarta w ramach mediacji sądowej będzie zawsze podlegać zatwierdzeniu przez sąd, gdyż mediator ma zawsze obowiązek przedłożenia jej w sądzie. Obowiązku takiego nie ma natomiast w odniesieniu do ugody zawartej w ramach mediacji umownej – w takim przypadku strony mogą w ogóle nie informować sądu o zawarciu ugody a sama ugoda dla swej ważności nie będzie wymagać zatwierdzenia. Nie będzie wówczas mogła być skierowana do przymusowej realizacji w postępowaniu egzekucyjnym, jednakże skutki w sferze materialnoprawnej wywoła na równi z ugodą zatwierdzoną przez sąd.

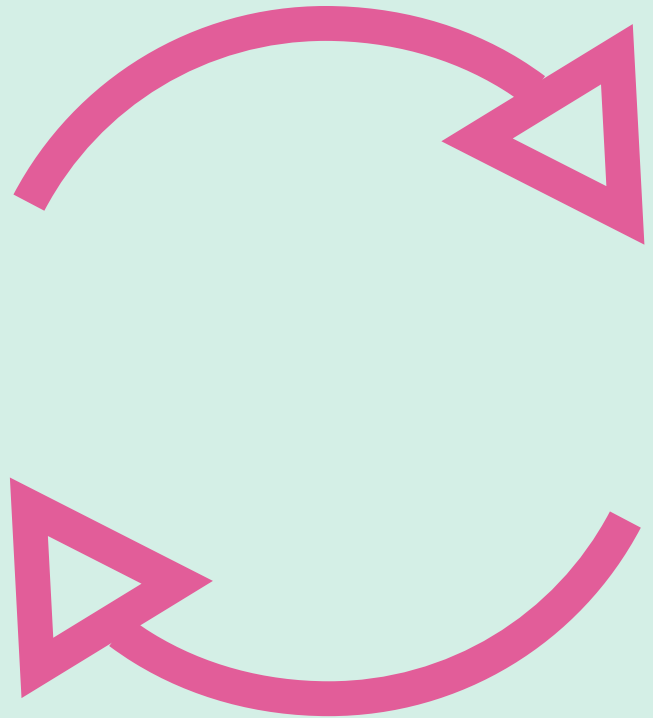
**ZAKRES
BADANIA
UGODY
ZAWARTEJ
PRZED
MEDIATOREM
M PRZEZ
SĄD.**

Kontroli sądu podlega co do zasady cała treść ugody. Sąd może nie zatwierdzić ugody w całości lub w części. Częściowe zatwierdzenie ugody będzie możliwe, stosując jako analogię przepis art. 58 Kodeksu cywilnego, jeżeli jedynie część postanowień ugody jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo nie wypełnia przesłanek dodatkowych przewidzianych dla uczestników obrotu gospodarczego, chyba, że z okoliczności wynika, że strony nie dokonałyby tej czynności bez postanowień dotkniętych wadą.

UGODA DOTKNIĘTA WADĄ

NA GRUNCIE POWOŁANEGO PRZEPISU NIEDOPUSZCZALNA JEST CZYNNOŚĆ PRAWNA, A ZATEM RÓWNIEŻ UGODA ZAWARTA PRZEZ STRONY, PRZEDE WSZYSTKIM JEŻELI JEST SPRZECZNA Z PRZEPISAMI USTAWY BEZWZGLĘDNI OBOWIAZUJĄCYMI, TJ. NIEPOZOSTAWIAJĄCYMI STRONIE SWOBODY ODMIENNEGO UREGULOWANIA TREŚCI STOSUNKU PRAWNEGO. CHARAKTER PRZEPISÓW BEZWZGLĘDNI OBOWIAZUJĄCYCH MAJĄ M.IN. PRZEPISY KODEKSU CYWILNEGO DOTYCZĄCE PRAW RZECZOWYCH, PRAWA SPADKOWEGO CZY PRAWA RODZINNEGO. W ŚWIETLE TEGO STANOWISKA ZA CZYNNOŚCI SPRZECZNE Z USTAWĄ NALEŻY UZNAĆ PONADTO TE, KTÓRE MAJĄ NIEZGODNY Z USTAWĄ CEL. Z KOLEI UGODY ZMIERZAJĄCE DO OBEJŚCIA PRAWA ZAWIERAJĄ POSTANOWIENIA NA POZÓR ZGODNE Z USTAWĄ (ICH TREŚĆ SAMA W SOBIE NIE JEST Z USTAWĄ SPRZECZNA), JEDNAKŻE SKUTKI WYWOŁYWANE PRZEZ TAKĄ UGODĘ, KTÓRE SĄ OBJĘTE ZAMIAREM STRON, NARUSZAJĄ ZAKAZY LUB NAKAZY USTAWOWE.

zasady współżycia społecznego

W polskim systemie prawnym brak jest definicji zasad współżycia społecznego. Pod pojęciem tym należy jednak rozumieć określony system norm oraz interpretacji i klasyfikacji przepisów prawnych, które do tych zasad odsyłają. Zasady współżycia społecznego są z natury pojęciem obiektywnym, zaś ich złamanie nie wymaga zawinienia przez strony. Przykładowo sąd może uznać ugodę zawartą przed mediatorem za niedopuszczalną, jeżeli stwierdzi, że strona, działając pod wpływem błędu, podstępny czy przymusu, dokonuje czynności na swoją niekorzyść lub nie zdaje sobie sprawy z następstw swoich posunięć, co może grozić utratą roszczenia.

**UGODA ZOSTANIE PRZEZ
SĄD UZNANA ZA
NIEZROZUMIAŁĄ, JEŻELI
JEJ POSTANOWIENIA SĄ
NIEJASNE LUB
NIEPRECYZYJNE. Z KOLEI
SPRZECZNOŚĆ W TREŚCI
UMOWY BĘDZIE
WYSTĘPOWAŁA WTEDY,
GDY JEJ POSZCZEGÓLNE
POSTANOWIENIA BĘDĄ
MIAŁY PRZECIWSTAWNĄ
TREŚĆ.**

Skutki zawarcia ugody przed mediatorem i jej zatwierdzenia przez sąd.

W myśl art. 777 § 1 pkt 3 KPC, ugoda zawarta przed mediatorem stanowi tytuł egzekucyjny. Na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenia takiej ugody, zgodnie z art. 394 § 1 pkt 101 KPC, stronie przysługuje zażalenie.

Odmowa zatwierdzenia ugody przez sąd nie wyłącza możliwości zawarcia zwyczajnej ugody sądowej w dalszym toku postępowania. Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez sąd, ma moc prawną ugody zawartej przed sądem. Ugoda, którą zatwierdzono przez nadanie jej klauzuli wykonalności, jest tytułem wykonawczym (Art. 183(15) § 1 KPC)

Jeżeli wcześniej pomiędzy stronami toczyło się postępowanie sądowe a następnie strony zawarły ugodę przed mediatorem a sąd ją zatwierdził, będzie to podstawa do umorzenia postępowania na zasadzie art. 355 § 2 KPC. Postanowienie w tym przedmiocie może zapaść na posiedzeniu niejawnym – w takim przypadku sąd doręczy je z urzędu obydwu stronom wraz z uzasadnieniem.

Uгода zawarta przed mediatorem i zatwierdzona przez sąd nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Stosownie do art. 366 KPC, powagę rzeczy osądzonej, co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia i jedynie między tymi samymi stronami, ma wyłącznie prawomocny wyrok. W przypadku ponownego wytoczenia powództwa o roszczenie objęte treścią zatwierdzonej ugody, pozwany może jednak podnieść w sprawie zarzut rzeczy ugodzonej i tym samym doprowadzić do oddalenia powództwa.